

Valvira

Lausunto

05.03.2021

V/2940/2021

Asia: VN/547/2020

Lausuntopyyntö luonnoksesta hallituksen esitykseksi eduskunnalle laiksi yhdenvertaisuusvaltuutetusta annetun lain muuttamisesta

Lausunnonantajan lausunto

Onko naisiin kohdistuvan väkivallan raportoijalle mielestänne tarvetta?

Valviran näkemyksen mukaan tarve raportoijalle on ilmeinen ja sen perustamisen myötä Suomi täyttäisi Istanbulin sopimuksen mukaiset velvoitteet, joiden puutteellisesta täyttämisestä GREVIO on Suomea huomauttanut.

Onko teillä huomioita koskien naisiin kohdistuvan väkivallan raportoijan tehtäviä?

Valviralla ei ole varsinaisesti tehtävien osalta lausuttavaa. Valvira haluaa kuitenkin tuoda ilmi huolensa siitä, saako raportoijan tehtävä määrällisesti riittävät ja erityisosaamisen huomioon ottavat resurssit. Tehtävän hoitamisessa on keskeistä muun muassa sosiaali- ja terveydenhuollon osaaminen.

Esityksen mukaan naisiin kohdistuvan väkivallan raportoijana tehtävän hoitamiseksi yhdenvertaisuusvaltuutetulla ei olisi oikeutta saada salassa pidettäviä tietoja. Ovatko esitetyt tiedonsaantioikeudet mielestänne riittäviä?

Jos katsotte, että yhdenvertaisuusvaltuutetulla tulisi olla oikeus saada myös salassa pidettäviä tietoja raportoijan tehtävän hoitamiseksi, mitä tietoja ja miltä viranomaiselta tai muulta taholta yhdenvertaisuusvaltuutetun tulisi mielestänne saada? Entä mihin tarkoitukseen salassa pidettäviä tietoja tarvittaisiin?

Valviran käsityksen mukaan joissakin tilanteissa olisi syytä olla mahdollisuus myös salassa pidettävien tietojen saamiseen. Raportoijan olisi joissakin ta-pauksissa mitä todennäköisimmin tärkeää saada muun muassa tietoja sosiaali- ja terveydenhuollosta kyetäkseen arvioimaan asiaa luotettavasti. Näin ollen tiedonsaantioikeudet eivät ole riittävät.

Muut huomiot esitysluonnoksesta

Raportoijan sijaintipaikan suhteen esityksen perustelut ovat melko suppeat. Yhdenvertaisuusvaltuutetun toimisto sijaintipaikkana ei kaikin osin tue Istanbulin sopimuksessa korostettua naiseen kohdistuvan väkivallan luonnetta rakenteellisena naisten ja miesten välisen tasa-arvon kysymyksenä. Esityksen kansainvälisessä vertailussa on kuvattu sitä, miten muualla asia on hoidettu. Erityisraportoijan tehtävä on sijoitettu sukupuolten välistä tasa-arvoa edistävän viranomaisen tai sosiaalisten kysymysten kanssa työskentelevien viranomaisten yhteyteen. Valviran näkemyksen mukaan sijaintipaikkaa olisi vielä syytä arvioida erityisesti siitä näkökulmasta, että Istanbulin sopimus korostaa naisten ja miesten välistä tasa-arvoa ja syrjintäkieltoa ja toisaalta naiseen kohdistuva väkivalta on myös ihmisoikeusongelma.

Henriksson Markus
Valvira

Kujala Ritva
Valvira